

Instrument de l'ànima

Matèria i esperit a la Catalunya medieval

Museu de Lleida

Del 5 de març al 14 de juny de 2026

El Museu de Lleida inaugura l'exposició "Instruments de l'ànima. Matèria i esperit a la Catalunya medieval", un projecte impulsat per quatre museus catalans que convida a descobrir com els objectes materials esdevenien vehicles per a la transcendència a l'edat mitjana. La mostra posa l'accent en la funció espiritual i simbòlica dels objectes, més que en el seu valor estètic, i ofereix una nova mirada sobre el patrimoni medieval.

La mostra està organitzada pel Museu de Lleida, el MEV, Museu d'Art Medieval, el Museu Diocesà i Comarcal de Solsona i el Museu d'Art de Girona, amb el suport de la Xarxa de Museus d'Art de Catalunya. L'exposició està comissariada pels historiadors de l'art Alberto Velasco i Marc Sureda. S'hi exposen una trentena d'objectes que inclouen escultures, calzes, píxides, hostiers, retaules i d'altres objectes, molts dels quals no es mostren al públic de forma habitual.

Lleida, 5 de març de 2026

"Instruments de l'ànima. Matèria i esperit a la Catalunya medieval" proposa un recorregut per la Catalunya medieval a través d'objectes de litúrgia cristiana que van actuar com a veritables vies de vinculació entre l'ésser humà i Déu. Relíquies, escultures, imatges pintades, objectes de metall, pergamins o peces de cristall revelen els camins materials de l'ànima per elevar-se des dels sentits cap a la transcendència.

Tot i que moltes de les peces exposades són objectes de luxe, d'elaborada factura o d'una gran sensibilitat artística, en origen no van ser concebudes com a obres d'art, sinó com a instruments del culte i de la vida quotidiana. Amb el seu ingrés als museus han adquirit valor patrimonial, tot i que l'exposició posa el focus principalment en la seva funció original i espiritual, un aspecte sovint relegat per la història de l'art en favor del valor estètic.

Un projecte col·lectiu pioner

"Instruments de l'ànima" és un projecte conjunt gestat fa anys en el marc de la Xarxa de Museus d'Art de Catalunya (XMAC), que finalment s'ha pogut materialitzar. Es tracta de la primera exposició física realitzada conjuntament entre quatre museus d'aquesta Xarxa, compartint concepte i museografia, un dels grans encerts i punts forts de la mostra.

L'objectiu principal és fer lluir peces que no van ser creades com a obres d'art, moltes de les quals es conserven habitualment a les reserves dels museus, i mirar-les amb uns altres ulls. En aquest procés, algunes de les obres han estat intervingudes, restaurades i documentades de manera més acurada amb motiu de la seva exposició a la mostra, com ara una arqueta restaurada al Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya (CRBMC).

Una trentena d'objectes dividits en sis àmbits

L'exposició construeix el seu relat a partir de la dimensió sensorial i dels **Cinc sentits**, en un primer àmbit, que actuen com a fil conductor del discurs: l'olfacte, la vista, el gust, l'oïda i el tacte. Un altre àmbit ho fa a través del **Llenguatge de la matèria**, tant o més important que altres temes: pergamí, vidre, pedra, fusta o alabastre interactuaven amb el propi objecte reforçant-se mútuament. El tercer àmbit, **En cos i ànima**, incideix en la idea cristiana que la divinitat pren cos en alguns dels rituals o en tot allò que té a veure amb el cos, com les relíquies. Lligat amb la representació de la divinitat, l'àmbit **Finestres del cel**, en mostra alguns exemples. Un cinquè àmbit, **Conviure amb el sagrat**, explica com algunes representacions de les divinitats es transportaren a l'àmbit domèstic. L'últim àmbit, **Instruments transculturals**, presenta alguns objectes procedents de terres llunyanes que s'acabaven vinculant a usos religiosos i espirituals.

Objectes com l'arqueta abans esmentada, que es conserva a la reserva del museu; la Verge dels Fillols, que habitualment es troba a l'església de Sant Llorenç; o el pot de perfums de cristall de roca, exposat a la permanent del museu, són només tres exemples del que es pot veure a l'exposició.

La trentena d'objectes exemplifiquen la relació entre matèria, percepció i transcendència, i permeten entendre el profund significat espiritual d'aquests objectes en la Catalunya medieval.

Activitats complementàries i projecte contemporani

El Museu de Lleida ha organitzat un seguit d'activitats complementàries que inclouen visites comentades, tallers familiars i un concert-conferència.

Paral·lelament, s'ha començat a treballar en el projecte "**Instruments de l'ànima a Lleida avui**", que es desplegarà durant la tardor de 2026 a tota la ciutat de Lleida. El projecte, comandat pel Museu de Lleida, pretén involucrar diverses institucions, entitats i confessions, i sota el comissariat de Glòria Picazo, i amb la col·laboració del Centre d'Art la Panera, compta amb la participació dels artistes Alba Cros, Diego Paonessa, Laura Llaneli, Paula Artés i Albert Potrony. El projecte es desenvoluparà un cop clausurada la mostra medieval amb diverses activitats tant al museu com a la resta de la ciutat.

Més informació i contacte premsa

Marga del Campo Andión

Tel: 973 28 30 75 / 639 52 32 55

Email: mdelcampo@museudelleida.cat